

УДК 930.1 (477)

Руслана Труба

КНЯЗЬ В.-К. ОСТРОЗЬКИЙ І ФУНДАЦІЯ ЙОГО ІМЕНІ В ТЕРНОПОЛІ У ДОСЛІДЖЕННЯХ ОМЕЛЯНА ТЕРЛЕЦЬКОГО

Стаття присвячена аналізу праці О. Терлецького про князя В.-К. Острозького і фундації його імені в Тернополі. Акцентовано увагу на актуальності розвідки для глибшого вивчення історії Тернополя.

Ключові слова: В.-К. Острозький, фундація, Тернопіль, О. Терлецький, історія міст.

Важливе значення для розвитку української історичної науки кінця ХІХ – першої половини ХХ ст. мала наукова діяльність малознаного історика, педагога та громадського діяча Омеляна Терлецького, який займав чільне місце в культурно-освітньому просторі Тернопільщини того періоду.

З поміж багатьох його історичних праць, особливе місце посідає робота «Василь Константин князь Острожский. История фондации князя Острожского в Тернополи» [1], адже вона стала першим дослідженням О. Терлецького книжкового формату. З другого боку, книжка стала продовженням історичних студій О. Терлецького, перші з яких появилися друком в Записках НТШ ще наприкінці ХІХ ст. [2–3]. Тобто в науковій діяльності вченого була фактично десятирічна перерва, яка закінчилася написанням та виданням у Тернополі вищезгаданої книжкою.

Історія її підготовки пов'язана із вшанування пам'яті й 300-літтям від дня смерті князя Василя-Костянтина Острозького, найвпливовішого аристократа, мецената науки, культури, освіти; оборонця православ'я і чільного представника «Русі» у Речі Посполитій. Урочистості набрали значних масштабів саме у Тернополі. Як зазначається у часописі «Подільське слово»: «...17 цв. відправилось Богослужіння, а в неділю окрашено дім фундації фанами в народних красках і ілюміновано вікна». В інформації газети подається, що «...устроєно в салі «Міщанського Братства» вечерниці в яких в програму ввійшла промова голови комітету фундації п. Д-ра С. Чикалюка, котрий з властивою собі красноріччівістю пояснив значінє съвята і вказав на гарні черти характеру та успішну діяльність князя К. Острожского на поли суспільно-політичнім, церковнім і просвітнім, про що обширнійше говорить книжечка, видана з нагоди торжества, а написана проф. Ом. Терлецьким» [4, с. 3].

Отже, книжка «Василь Константин князь Острожский» [1] видана 1909 р. у Тернополі, де на той час О. Терлецький працював у реальній школі викладачем історії та географії. Цікавим додатком до неї, який вміщено під однією обкладинкою, є нарис «Історія фундації князя Острожского в Тернополи» [1, с. 35–47]. Ці дві розвідки, на відміну від робіт вміщених у «Записках НТШ», мають популярно-науковий характер. У 1908 р. виповнювалися 300-літні роковини смерті князя, тож тернопільська українська громада, для якої він свого часу був щедрим жертводавцем та меценатом, вирішила вшанувати його пам'ять виданням, як пише О. Терлецький: «книжочки, яка поінформувала би, популярним способом про особу сего князя та показала его діяльність для нашого народа» [1, с. 5].

Незважаючи на популярний характер видання, автор в доступній формі подає методологію свого дослідження, яка розкривала перед читачем ази історичної науки. «Нашим завданням, – зазначає він, – буде лишень представити в загальних чертах діяльність князя яко особи історичної, та й сю діяльність по змозі оцінити. Оцінюючи діяльність его ми мусимо однакож пізнати сі часи, в яких жив князь Костянтин Острожский, ми мусимо пізнати обставини в яких він обертався. [...] З сего виходить отжеж, що ми, представляючи діяльність одиниці, мусимо зайнятися усіма тими обставинами, які могли вплинути на таку чи інакшу діяльність єї, та й на єї характер. А тоді ми покажимося справедливими для сеї особи» [1, с. 6–7].

Варто зазначити, що ця робота О. Терлецького появилася після тривалої перерви, адже з 1896 р. і до 1909 р. нам не вдалося виявити жодних його публікацій у будь-яких виданнях. Принагідно зауважимо, що через кілька років у періодичному виданні Реальної школи в Тернополі вийшла велика стаття О. Терлецького з антропогеографії польською мовою [5], яка згодом була розширена і видрукувана українською мовою в часописі «Наша школа» [6].

Аналізована книжка О. Терлецького, присвячена князеві Василеві-Костянтину Острозькому – видатній постаті української історії, одному з найбагатших магнатів українських земель Речі Посполитої, претенденту на королівський престол, військовому, політичному і культурному діячеві [7]. З багатогранної діяльності князя О. Терлецький детальніше зупиняється на висвітленні трьох аспектів: його ставленні до Люблінської, Берестейської унії та внеску в культурно-освітню сферу.

Розпочинається книжка із стислої характеристики епохи в якій довелося жити В.-К. Острозькому. Її історик називає переломною, оскільки Люблінська та Берестейська унії привели до кардинальних змін в суспільно-політичному, соціально-економічному та духовно-культурному житті України. О. Терлецький наголошує: «...Нас прилучено до чужої нам держави, не питаючи нас о се. Нам впроваджено нові порядки польські, не питаючись нас о те, чи ми собі їх бажаємо. [...] В тридцять три роки пізніше дано нам унію церковну, не питаючись нас чи ми взагалі бажаємо собі унії і як ми її розуміємо. [...] Обі ці унії, люблінська і Берестейська се факти, що коло їх обертається тодішне життя українського народу» [1, с.10].

Зазначимо, що сучасна українська історіографія неоднозначно оцінює наслідки Люблінської унії. Попри те, що Н. Яковенко акцентує на її певних позитивних аспектах: «Перетворення династичного зв'язку, закладеного Кревським актом 1385 р., на реальну федерацію мало без перебільшення доленосне значення для польського, литовського, білоруського та українського етносів, чия доля від нині пов'язувалася з новоствореною державою, однією з найбільших у тогочасній Європі – Річчю Посполитою... Унійний акт не порушував засад автономного існування Волині, Київщини та Брацлавщини у складі нової держави, до якої вводила їх історична доля: за ними визнавалися давні кордони й право на власне судочинство, адміністрацію та урядову мову, тобто, висловлюючись по-сучасному – на культурно-адміністративну автономію. Питання про те, наскільки уряд виявився здатним забезпечити реальне дотримання цієї автономії, лежить в іншій площині...» [8, с. 197, 201], більшість істориків наголошують на її негативних наслідках. Вони звертають увагу, що вже з XI ст. польська держава робила спроби захопити Південну Русь, а в наступні століття «польську шляхту, яку вабили безкраї обшири руських земель, що здавалися їй тим ціннішими, чим вищим був попит на сільськогосподарські та лісові товари на зовнішньому ринку» [9, с. 198–199].

Польська історіографія, починаючи від Галла Аноніма, упродовж тривалого часу формувала суспільні уявлення про підпорядкованість Русі, а згодом України, польським королям «внаслідок добровільного визнання їхньої влади, завоювання або успадкування». Такі твердження М. Грушевський назвав «наругою над історією» [9, с. 202], тому, очевидно мають більшу рацію ті дослідники, які пишуть, що Люблінська унія заклала передумови для економічних і політичних переваг у рамках цієї держави для польської сторони, що через унію ліквідовано рештки української державності, посилювалися процеси колонізації й окатоличення [10, с. 381].

У книжці О. Терлецького показано передумови Люблінської унії, звертається увага на позицію української шляхти, яка в своїй основній масі підтримала її. Автор зауважує, що спочатку «чотири магнати українські заявили рішучо, що вони присягати на унію не будуть, що вони не признають унію. Між сими чотирма ми бачимо і нашого князя Василя Костантина Острожского» [1, с.16]. Іншими трьома противниками унії були князі О. Чарторийський, Б. Корецький та К. Вишневецький. Лише погрозами польському королеві вдалося заставити їх погодитись на унію.

Значно більше уваги в роботі О. Терлецького приділено участі В.-К. Острозького у церковно-релігійних справах, зокрема, його позиції щодо Берестейської унії. Знову ж таки, варто зауважити, що її оцінка, як сучасною історіографією так і суспільством є неоднозначною. Скажімо, відомий історик й водночас церковний діяч Ю. Мицик вважає, що: «Задумана її ініціаторами як спосіб подолання кризи православ'я [...], унія однак призвела до розколу українців. Брак єдності, втрата національної еліти, релігійне протистояння – прикметні риси життя українського суспільства поунійних часів» [11, с.73]. А Н. Яковенко зауважує: «мусимо визнати, що православний загальничого не втрачав на унії... Тож в основі ворожого ставлення до унії лежав передусім опір «новизні»: ментальне несприйняття всякого нововведення...». [8, с. 220]. Львівський дослідник І. Паславський розширює оціночний спектр унії: «Нерозуміння культурно-національної суті унії з боку певної частини тогочасної української світської та духовної еліти було головною причиною несприйняття нею самої ідеї церковної єдності з Римом, що врешті-решт спричинилося до внутрішньо-церковного розбрату, поділило українську суспільність на ідейно-політичні табори з орієнтацією на Захід одних, а на Москву – інших» [12, с. 21].

На думку О. Терлецького, Православна Церква була єдиною інституцією в українських руках і тому вона «стає головним заборолом української народності перед колонізацією [...], два поняття «православний», а «член українського народу» представляли в практиці одно і те саме» [1, с. 18]. Він підкреслює, що В.-К. Острозький вважав, що сильна православна церква могла бути захистом для українського народу, який втратив свою державу. В той же час, історик зауважує, що князь бачив занепад православної церкви і як один з можливих шляхів її порятунку розглядав унію. Але як пишуть сучасні дослідники: «уявляв собі унію церковну у вселенському масштабі» [7, с.691]. Свої погляди про це князь виклав у вигляді конкретних пропозицій в листі до І. Потія в червні 1593 р. Суть їх зводилася до того, що Київська митрополія повинна домовитись зі східними патріархами, Московським Патріархатом і Молдавською Православною Церквою про спільну

участь у порозумінні з латинською Церквою [13, с. 232]. Як пише О. Терлецький: «Він представляв собі унію, якої отримання цілої східної церкви з Римом, а докопатись вона повинна за згодою цілої східної церкви» [1, с. 22]. Але спосіб в який запроваджувалася унія, тобто коли церковні владиками проводили переговори з Римом «тайно, поза плечима дійсного прихильника унії кн. Острожського» привів до того, що князь з прихильника унії став її рішучим противником. Проти унії «виростала тимчасом опозиція, провідником якої став власне кн. Костянтин Острожський» [1, с. 24; 25].

Доволі детально і послідовно розглянувши обставини прийняття унії і позицію В.-К. Острожського, О. Терлецький робить висновок: «В засаді прихильник унії, він відтак стає її непримиримим ворогом і таким лишається до кінця життя. Князь не годився на спосіб, яким переведено унію [...]. В справі унії не так ходило о отримання двох розділених церков, як радше що тут входили в рахунок політичні, а почасти і особисті інтереси. І він був сего погляду, що така унія може стати небезпечною для українського народу [...], вона може його запровадити до латинства, а відтак до колонізації» [1, с. 27].

Наприкінці книжки О. Терлецький стисло характеризує внесок В.-К. Острожського в культурно-освітнє життя України. Насамперед він підкреслює, що діяльність князя на цій ниві була «не менш національною», ніж «на полі церковнім». А далі в книжці аналізується стан освіти в Україні, порівнюється його з аналогічною ситуацією в тогочасних європейських країнах, зокрема, в Польщі. Після цього коротко показано внесок князя у заснування й функціонування Острожської академії, яка на думку вченого «мала тоді славу найліпшої школи на українських землях», в якій працювали відомі вчені як з України, так із-за кордону. Звичайно, сучасна історична наука пішла значно далі у висвітленні цієї теми [14], але зважаючи на популярний характер книжки О. Терлецького і час її написання та виходу, вона відіграла свою роль у популяризації постаті В.-К. Острожського та його дітища – Острожської академії, а також вперше в історіографії висвітлила створення та діяльність в Тернополі фундації його імені.

Своєрідним додатком до книжки є невеликий нарис «Історія фундації князя Острожського в Тернополі», що містить надзвичайно цікаві краєзнавчі матеріали не лише про щедрі меценатські діяльність князя, а й про історію, власне Тернополя другої половини XVI – початку XX ст. У своїй розвідці О. Терлецький скрупульозно аналізує унікальні джерела – три грамоти надані В.-К. Острожським тернопільським міщанам. Першою, від 3 вересня 1560 р., князь «установляв» при церкві Різдва Христового священика, «що має бути протопопом(деканом), дияконів і просфорниць». При церкві повинен бути «шпиталь для бідних» на утримання якого він записав поля, «що тягнуться вздовж піль шпиталю польського аж до села Білої і в другім місці, коло піль березовицьких по гостинець теребовельський. Для завідування сим майном установляє князь вісьмох людей...» [1, с.38].

Таким чином, зауважує О. Терлецький, фундація «увійшла в життя» у 1560 р., а наступна грамота князя з 1570 р. розширила повноваження і сферу діяльності тернопільського братства при церкві Різдва Христового. Грамота 1570 р. надавала право старшині братства вибирати священика та дбати про школу». Звідси історик робить висновок, що «грамота ся, віддаючи вибір священика при церкві Різдва Христового і догляд над школою в руки Братства, робила його чинником доволі впливовим – чинником, що крім справ церковних, мав теж і справу виховання та науку взяти в свої руки» [1, с.39].

Доволі детально в книжці О. Терлецького аналізується третя грамота В.-К. Острожського від 4 вересня 1593 р. Автор зазначає, що цим документом регламентувалася діяльність тернопільського братства, зокрема, склад його управи мав налічувати десять осіб, а вибирала її «ціла громада тернопільська грецької віри». Братство отримувало право обирати й усувати священика й диякона, а священик церкви Різдва Христового «має бути єпископським намісником(деканом) і має мати владу над усіма священиками міста Тернополі і округи тернопільського». В книжці наголошується, що в грамоті чітко прописано важливе положення: «до справ, які належать під владу братства, не має права мішати ніяка влада, ані міська, ані повітова». не менш цікаві положення грамоти, щодо сплати податків – від них звільнялися священик й усі слуги церковні, а «податок чиншовий з дому священичого і дияконського зносить князь» [1, с. 40].

Важливим для історичної науки було встановлення О. Терлецьким хронології існування й діяльності тернопільського братства, яке на його думку, розпочало її у вересні 1560 р. й припинило в березні 1788 р., згідно із розпорядження австрійської влади.

Чимало уваги в книжці приділено подальшій долі фундації В.-К. Острожського, зокрема, майновим суперечкам між «урядом громадським міста Тернополя» і греко-католицькою громадою, які завершилися на користь громади. Саме з її ініціативи д-р В. Лучаківський та отець В. Фортуна розробили статут фундації князя Острожського, який затвердило Намісництво у червні 1885 р. Обрано комітет фундації, до якого увійшли: «д-р Володимир Лучаківський, адвокат Валентий Стахевич, купець Яків Юськевич, міщани – Іван Решетука, Андрій Сатурський, Василь Чумак,

Матвій Брикович, Тома Кордуба, Михайло Кордуба і Тома Рудий» [1, с. 44]. Комітет вирішив спорудити окремих будинок для «бідних і немічних міщан тернопільських греко-католицького обряду» і для цього придбано за 3000 корон земельну ділянку по вулиці Микулинецькій (згодом кн. Острозького). Будівництво розпочалося 1884 р. і завершилося у 1886 р. 12 травня цього року відбулося урочисте відкриття закладу.

Як зазначає О. Терлецький, комітет «удержує в сім заведенню старців, які знаходять тут належну опіку. Сього року (тобто 1909 р. – Р.Т.) число старців виносить 22». У роботі наводяться надзвичайно цікаві дані про майно фундації, яке «на 1909 р. становило 271.500 корон, в т.ч. вартість будинку – 60.000,235 моргів і 1463 сажні поля – 188.000, готівка – 13.000 корон» [1, с. 45].

Зазначивши, що фундація кн. В.-К. Острозького є найбагатшою українською інституцією в Тернополі, О. Терлецький зауважує: «Шкода лишень, що покладено завузькі рамки для діяльності сего товариства, бо якби не се, то воно могло би, завдяки своїм матеріальним засобам, розвинути далеко ширшу діяльність» [1, 45–46].

Наприкінці книжки вміщено надзвичайно цікавий з точки зору краєзнавства список «бувших і теперішніх членів комітету, який налічує 20 осіб: Матвій Брикович, Яків Вацик, Юрій Геців, Павло Демчук, Михало Кордуба, Тома Кордуба, Володимир Лучаківський, Матвій Остапюк, Іван Решетуша, Теодор Рудий, Андрій Сатурський, Теодор Сенік, Валентин Стахевич, Евстахій Чикалюк, Володимир Чубатий, Іван Чубатий, Лука Чубатий, Петро Чубатий, Василь Чумак, Яків Юськевич» [1, с. 47].

Таким чином, попри значний масив історичних джерел та літератури про одного із найвідоміших і найсуперечніших історичних діячів В.-К. Острозького [15–23], завдяки невеликій розвідці О. Терлецького до наукового обігу введено значний обсяг історико-краєзнавчої інформації, що стосується діяльності фундації В.-К. Острозького в Тернополі. Тим самим закладено фундамент для більш детального вивчення історії Тернополя.

Список використаних джерел

1. Терлецький О. Василь Константин князь Острожский. История фондации князя Острожского в Тернополи. Тернопіль, 1909. 47 с.
2. Терлецький О. Політичні події на Галицькій Русі в р. 1340 по смерті Болеслава Юрія II // Записки НТШ. Львів, 1896. Т. XVI. С. 1–26.
3. Терлецький О. Козаки на Білій Русі в р. 1654–1656 // Записки НТШ. Львів, 1896. Т. XIV. С. 1–30.
4. 300-літні роковини смерті князя Конст. Острожского // Подільське слово. 1909. Ч. 15. 24 цвітня. С. 3–4.
5. Terlecki Emilian. Antropogeografia w szkołach średnich // Sprawozdanie Dyrekcji s. k. Wyższej Szkoły Realnej w Tarnopolu za rok szkolny 1911/12. Tarnopol: Nakładem funduszu naukowego, 1912. S. 12–32.
6. Терлецький О. Антропогеографія в середніх школах // Наша школа. Львів-Чернівці, 1913. Рік V. С. 234–259.
7. Ворончук І. Острозький Василь-Костянтин Костянтинович // Енциклопедія історії України: у 10 т. К.: Наукова думка, 2010. Т. 7. С. 690–691.
8. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Критика, 2005. 582 с.
9. Русина О. Україна під татарами і Литвою // Україна кризь віки: у 15 т. Т. 6. Київ: Альтернативи, 1998. 319 с.
10. Мицик Ю., Хинчевська-Геннель Т. Люблінська унія 1569 // Енциклопедія історії України: у 10 т. Т. 6. К.: Наукова думка, 2009. С. 380–382.
11. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України: навч. посіб. для старшокласників. Київ, 2005. 576 с.
12. Паславський І. Між Сходом і Заходом. Нариси з культурно-політичної історії української церкви. Львів: Стрім, 1994. 144 с.
13. Гудзяк Б., Турій О. Берестейська церковна унія 1596 // Енциклопедія історії України: у 10 т. Т. 1. Київ: Наукова думка, 2009. С. 231–233.
14. Мицько І. Острозька слов'яно-греко-латинська академія 1576–1636. К.: Наукова думка, 1990. 192 с.
15. Яковенко Н. Українська шляхта: з кінця XIV – до кінця XVII століття. Волинь і Центральна Україна. К.: Критика, 2008. 834 с.
16. Костомаров М. Князь Костянтин Костянтинович Острозький // М. Костомаров Галерея портретів: біогр. нариси. К.:1993. С. 71–87.
17. Саух П. Князь Василь-Костянтин Острозький. Рівне: Волин. обереги, 2002. 244 с.
18. Іларіон, митрополит. Князь Костянтин Острозький і його культурна праця: іст. монографія. Вінніпег, 1958. 216 с.
9. Кемпа Т. Костянтин Василь Острозький (близько 1524/1525–1608) воевода Київський і маршалок землі Волинської; [пер з пол.]. Хмельницький: ПП Мельник А. А., 2009. 342 с.; Kempa T. Konstanty Wasyl Ostrogski (ok. 1524/1525–1608). Wojewoda kijowski i marszałek Ziemi Wołyńskiej. Toruń: wyd. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 1997. 289 s.
20. Бондарчук Я. Князь Василь-Костянтин Острозький – визначний меценат вітчизняної культури та мистецтва // Наукові записки. Серія «Історичні науки». Острог, 2006. Вип. 6. С. 86–101.
21. Вихованець Т. День поховання Костянтина-Василя Острозького. «Нотатки» на полях історичних джерел // Історія музейництва, пам'яток охоронної справи, краєзнавства і туризму в Острозі та на Волині. Науковий збірник. Острог, 2009. Вип. 2. С. 204–215.
22. Цімашенка Л. Князь Василь-Константин Острожскі і брацкі рух у Києускій мітраполії (апошня трець XVI – пачатак XVII ст.) // Studia historica Europae Orientalis = Исследования по истории Восточной Европы. Минск, 2009. Вып. 2. С. 186–200.
23. Ульяновський В. Князь Василь-Костянтин Острозький: історичний портрет у галереї предків та нащадків. К.: Простір, 2012. 1366, [2] с.

References

1. Terlets'kyu O. Vasyly' Konstantyn knyaz' Ostrozhs'kyu. Istoriya fondatsyyi knyazya Ostrozhs'koho v Ternopoly [Vasil Constantine Prince Ostrozhs'ky. The history of the Prince Ostrogsky Foundation in Ternopil]. Ternopil', 1909. 47 s.
2. Terlets'kyu O. Politychni podiyi na Halyts'kiy Rusi v r. 1340 po smerti Boleslava Yuriya II [Political events in

Galician Rus in 1340 after the death of Boleslav Yuri II]. Zapysky NTSh. L'viv, 1896. T. XVI. S. 1–26. 3. Terlets'kyi O. Kozaky na Bilyi Rusi v r. 1654–1656 [Cossacks in the White Russia in the city of 1654–1656]. Zapysky NTSh. L'viv, 1896. T. XIV. S. 1–30. 4. 300-lyitni rokovyny smerty knyazya Konst. Ostrozhsokho [300th Anniversary of the death of Prince Const. Ostrogsky]. Podil's'ke slovo. 1909. Ch. 15. 24 tsvitnya. S. 3–4. 5. Terlecki Emilian. Antropogeografia w szkołach średnich // Sprawozdanie Dyrekcyi c. k. Wyższej Szkoły Realnej w Tarnopolu za rok szkolny 1911/12. Tarnopol: Nakładem funduszu naukowego, 1912. S. 12–32. 6. Terlets'kyi O. Antropoehografiya v serednykh shkolakh [Anthropogeography in secondary schools]. Nasha shkola. L'viv-Chernivtsi, 1913. Rik V. S. 234–259. 7. Voronchuk I. Ostroz'kyi Vasyl'-Kostyantyn Kostyantynovych [Ostrogsky Vasyl-Konstantin]. Entsyklopediya istoriyi Ukrayiny: u 10 t. K.: Naukova dumka, 2010. T. 7. S. 690–691. 8. Yakovenko N. Narys istoriyi seredn'ovichnoyi ta rann'omodernoyi Ukrayiny [Essay on the history of medieval and early modern Ukraine]. K.: Krytyka, 2005. 582 s. 9. Rusyna O. Ukrayina pid tataramy i Lytvoyu [Ukraine under Tatars and Lithuania]. Ukrayina kriz' viky: u 15 t. T. 6. Kyiv: Al'ternatyvy, 1998. 319 s. 10. Mytsyk Yu., Khynchevs'ka-Hennel' T. Lyublins'ka uniya 1569 [The Lublin Union 1569]. Entsyklopediya istoriyi Ukrayiny: u 10 t. T. 6. K.: Naukova dumka, 2009. S. 380–382. 11. Mytsyk Yu., Bazhan O., Vlasov V. Istoriya Ukrayiny [History of Ukraine]: navch. posib. dlya starshoklasnykiv. Kyiv, 2005. 576 s. 12. Paslavs'kyi I. Mizh Skhodom i Zakhodom. Narysy z kul'turno-politychnoyi istoriyi ukraïns'koyi tserkvy [Between East and West. Essays on the cultural and political history of the Ukrainian church]. L'viv: Strim, 1994. 144 s. 13. Hudzyak B., Turiy O. Beresteys'ka tserkovna uniya 1596 [Brestsky church union 1596]. Entsyklopediya istoriyi Ukrayiny: u 10 t. T. 1. Kyiv: Naukova dumka, 2009. S. 231–233. 14. Myts'ko I. Ostroz'ka slovyano-hreko-latyns'ka akademiya 1576–1636 [Ostroh Slavic-Greek-Latin Academy 1576–1636]. K.: Naukova dumka, 1990. 192 s. 15. Yakovenko N. Ukrayins'ka shlyakhta: z kintsya XIV – do kintsya XVII stolittya. Volyn' i Tsentral'na Ukrayina [The Ukrainian nobility: from the end of the XIV – to the end of the XVII century. Volyn and Central Ukraine]. K.: Krytyka, 2008. 834 s. 16. Kostomarov M. Knyaz' Kostyantyn Kostyantynovych Ostroz'kyi [Knyaz Konstantin Konstantinovich Ostrogzsky]. M. Kostomarov Halereya portretiv: biohr. narysy. K.:1993. S. 71–87. 17. Saukh P. Knyaz' Vasyl'-Kostyantyn Ostroz'kyi [Prince Vasily-Konstantin Ostrogzky]. Rivne: Volyn. oberehy, 2002. 244 s. 18. Ilarion, mytropolyt. Knyaz' Kostyantyn Ostroz'kyi i yoho kul'turna pratsya [Prince Konstantin Ostrogzsky and his cultural work]: ist. monohrafiya. Vinnipeh, 1958. 216 s. 9. Kempa T. Kostyantyn Vasyl' Ostroz'kyi (blyz'ko 1524/1525–1608) voyevoda Kyivivs'kyy i marshalok zemli Volyns'koyi [Konstantin Vasily Ostrogzsky (about 1524 / 1525–1608) the governor of Kiev and Marshal of the land of Volyn]; [per z pol.]. Khmel'nyts'kyy: PP Mel'nyk A. A., 2009. 342 s.; Kempa T. Konstanyt Wasył Ostrogski (ok. 1524/1525–1608. Wojewoda kijowski i marszałek Ziemi Wołyńskiej. Toruń: wyd. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 1997. 289 s. 20. Bondarchuk Ya. Knyaz' Vasyl'-Kostyantyn Ostroz'kyi – vyznachnyy metsenat vitchyznyanoyi kul'tury ta mystetstva [Prince Vasily-Konstantin Ostrogzky is a prominent philanthropist of national culture And art]. Naukovi zapysky. Seriya «Istorychni nauky». Ostroh, 2006. Vyp. 6. S. 86–101. 21. Vykhoanets' T. Den' pokhovannya Kostyantyna-Vasylya Ostroz'koho. «Notatky» na polyakh istorychnykh dzherel [The day of the burial of Constantine-Vasyl Ostrogzsky. «Notes» in the fields of historical sources]. Istoriya muzeynyctva, pamyatkookhoronnoyi spravy, kraysnavstva i turyzmu v Ostrozi ta na Volyni. Naukovyy zbirnyk. Ostroh, 2009. Vyp. 2. S. 204–215. 22. Tsimashenka L. Knyaz' Vasil'-Kanstantsin Astrozhski i bratski rukh u Kieuskay mitropolii (aposhnyaya trets' XVI – pachatak XVII st.) [Prince Vasily Konstantin-Ostrog and fraternal movement in Kyiv Metropolis (last third of the XVI – beginning of XVII century)]. Studia historica Europae Orientalis = Yssledovannya po ystoriy Vostochnoy Evropy. Minsk, 2009. Vyp. 2. S. 186–200. 23. Ul'yanovs'kyi V. Knyaz' Vasyl'-Kostyantyn Ostroz'kyi: istorychnyy portret u halereyi predkiv ta nashchadkiv [Prince Vasyl-Konstantin Ostrogzky: historical portrait in the gallery of ancestors and descendants]. K.: Prostir, 2012. 1366, [2] s.

Руслана Труба

КНЯЗЬ В.-К. ОСТРОЖСКИЙ И ФОНД ЕГО ИМЕНИ В ТЕРНОПОЛЕ В ИССЛЕДОВАНИЯХ ОМЕЛЯНА ТЕРЛЕЦКОГО

Статья посвящена анализу работы О. Терлецкого о князе В.-К. Острожском и фонде его имени в Тернополе. Акцентировано внимание на актуальности исследования О. Терлецкого для более глубокого изучения истории Тернополя.

Ключевые слова: В.-К. Острожский, фонд, Тернополь, О. Терлецкий, история городов.

Ruslana Truba

RESEARCH OMELIAN TERLETSKIY ABOUT PRINCE KOCTIANTYN-VASYL OSTROZKY AND THE FOUNDATION IN HIS NAME OF TERNOPIL

The article analyses Omelian Terletskiy's studies about Prince Kostiantyn-Vasyl Ostrogzky and the Foundation in his name of Ternopil. The attention is focused on the relevance of the research, O. Terletskiy for a deeper study of the history of Ternopil.

Key words: Kostiantyn-Vasyl Ostrogzky, Foundation, Ternopil, O. Tereletsky, history of the cites.